

> L'Any Colom reivindica la catalanitat del descobridor

V.G. Barcelona

Amèrica, de Theodor de Bry, del llibre *Els viatges al Nou Món*, de Cristòfor Colom.

L'auditori del Museu d'Història de Catalunya a Barcelona va quedar petit ahir en la inauguració de l'Any Colom, que commemora el 5è centenari de la mort del descobridor d'Amèrica. Alguns assistents es van asseure per terra, mentre que d'altres es van quedar drets a les portes de la sala per escoltar les explicacions de Josep Font, secretari de la Fundació d'Estudis Històrics de Catalunya, organitzadora de l'esdeveniment, i Jaume Sobrequés, director del museu.

La primera de les activitats de l'Any Colom –clarament reivindicatiu de la catalanitat de l'Almirall– és una Ruta Colom, l'1 d'abril, amb sortida a Sant Jeroni de la Murtra, a Badalona: «Aquí és on Colom va anar a veure els reis a la seva arribada triomfal abans d'anar al Saló del Tinell», diu Font. El trajecte passarà per la «possible» casa de l'Almirall a Barcelona, al carrer Moncada, i s'acabarà a l'estàtua Colom. El 18 de maig els investigadors Jordi Bilbeny i Alba Vallès analitzaran on i quan va morir Colom i on està enterrat. El 15 de juny es retrà un homenatge al peruà Luis de Ulloa, el primer historiador que va defensar la catalanitat del descobridor. Una exposició simultània a Barcelona, Perpinyà i Cardona, *La descoberta catalana d'Amèrica*, mostrarà a partir de l'11 de setembre que la descoberta d'Amèrica no va ser «casual», sinó que «va ser el «colofó» de l'expansió catalana per la Mediterrània». «Colom va plantejar el viatge als reis catalans, no a Isabel.» Entre altres actes, el 18 d'octubre es farà el VI Simposi sobre la Descoberta a Arenys de Munt i el 30 de novembre el Museu d'Història serà el marc de la cloenda de l'Any Colom.

Personatge noble

Jordi Bilbeny va presentar *Cristòfor Colom, príncep de Catalunya*, que retrata Colom com un personatge de la noblesa barcelonina vinculat a la casa reial catalana. De la seva banda, Isidor Cònsul, editor de Proa, va defensar l'estudi del qual s'han venut 5.000 exemplars des de que va sortir fa tres setmanes. «Els de l'IEC estan molt enfadats amb Proa per haver publicat aquest llibre però no és cap risc ni de vendes ni intel·lectual», va explicar Cònsul.

> Els viatges al Nou Món

Per primera vegada s'ha traduït al català el que queda dels relats dels quatre viatges a Amèrica de Cristòfor Colom, després d'haver estat reescrits per la senyora reial de la corona hispànica. El pròleg està signat per l'historiador Jordi Bilbeny, que fa unes setmanes presentava *Cristòfor Colom. Príncep de Catalunya (Proa)*, en què defensa la catalanitat de l'almirall. La traducció del castellà és d'Ariadna Duran: "Aquesta versió en llengua catalana dels manuscrits en castellà porta, no només una traducció, com les edicions angleses, franceses o alemanyes, sinó que torna a l'original la versió prínceps catalana en què va ser escrita", diu en la introducció.

Els viatges al Nou Món (Llibres de l'Índex) recull el diari del primer viatge (1492-1493), la carta de Colom quan va arribar del seu primer viatge als Reis Catòlics per mitjà de l'Escrivà de Ració d'Índies i la relació del segon (1493-1496), tercer (1498-1500) i quart viatge (1502-1504).

Amb aquesta edició, ricament il·lustrada amb gravats i pintures, es vol retre un homenatge a Luís de Ulloa i Enric Mitjana de las Doblas, "sense els quals la llum sobre la falsificació de Colom mai no hauria arribat fins al punt on som en la historiografia".